

T.C. BAŐBAŐKANLIK DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ
State Institute of Statistics Prime Ministry Republic of Turkey

**TÜRKİYE'DE BİREYLERİN
AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİĞİNE BAKIŐI**
Attitudes of Individuals towards
European Union Membership in Turkey

Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası - Ankara, Şubat 2005
MTB: 2005 - 0190 - 500 ADET

T.C. BAŐBAKANLIK DEVLET İSTATİSTİK ENSTİTÜSÜ
State Institute of Statistics Prime Ministry Republic of Turkey

**TÜRKİYE'DE BİREYLERİN
AVRUPA BİRLİĞİ ÜYELİĞİNE BAKIŐI**
**Attitudes of Individuals towards
European Union Membership in Turkey**

ÖNSÖZ

Türkiye-Avrupa Birliği (AB) ilişkilerinin 46 yıllık bir geçmişi vardır. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun kurulmasından kısa bir süre sonra Temmuz 1959'da Türkiye, Topluluğa tam üyelik için başvurmuştur. 1963 yılında Ankara'da bir ortaklık anlaşması imzalanmıştır. 5 Mart 1995 tarihinde yapılan Ortaklık Konseyi toplantısında alınan karar uyarınca Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki Gümrük Birliği, 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Son olarak 17 Aralık 2004 tarihinde Türkiye'ye müzakere tarihi verilmiştir.

Bu çalışma, Türkiye'ye müzakere tarihi verilmeden hemen önce, ülke çapında tabakalı iki aşamalı küme örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 2867 hanede, 6714 on sekiz yaş üzeri birey kapsanarak, 4-14 Aralık 2004 tarihleri arasında alan uygulaması gerçekleştirilen Yaşam Memnuniyeti Araştırması'na (YMA) dayanmaktadır.

Sözkonusu Araştırma'da, AB ile ilgili olarak "Türkiye'nin AB'ye üye olmasının sizin yaşamınızı ne yönde etkileyeceğini düşünüyorsunuz?" ve "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üye olması konusunda bir referandum (halk oylaması) yapılırsa, siz ne yönde oy kullanırsınız?" olmak üzere iki soru yöneltilmiştir. Bu yayın, YMA soru kağıdındaki Avrupa Birliği ile ilgili soruların araştırma verileri çerçevesinde değerlendirilmesiyle hazırlanmıştır.

Yayın üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Türkiye'nin olası AB üyeliğinin bireylerin yaşamlarını ne yönde etkileyeceğine ilişkin soru; cinsiyet, yaş, eğitim, gelir, iktisadi faaliyet ve algılanan refah düzeyine göre ele alınmıştır. İkinci bölümde, Türkiye'nin olası AB üyeliğine ilişkin referandum konusundaki soru, aynı değişkenlere göre incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise, her iki sorunun birbiriyle ilişkileri analiz edilmiştir.

Doç. Dr. Ömer DEMİR
Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı

PREFACE

Turkey-European Union (EU) relationships have a history of 46 years. Turkey applied for full membership to the Community in July 1959, just after the European Economic Community was established. In 1963, an Association Agreement was signed in Ankara. According to the decision taken at the Turkey-EU Association Council Meeting on March 5th, 1995, Customs Union between Turkey and EU was put into force on January 1st, 1996. Finally, on December 17th, 2004, negotiation date was given to Turkey.

This study is based on Life Satisfaction Survey (LSS), which was conducted in 2867 countrywide households to 6714 individuals 18 years of age and over by using a two stage stratified cluster sampling method, during 4-14 December, 2004 just before the negotiation date has been given to Turkey.

The forementioned survey covers two questions related with EU: "In case that Turkey is a member of EU, how would your life be affected?" and "What would your vote be if there was a referendum on EU membership of Turkey?" This publication has been prepared by evaluating these two European Union questions in LSS questionnaire within the frame of the data of the Survey.

The publication consists of three chapters. In the first chapter, the question on the effects of a probable EU membership of Turkey on the lives of the individuals has been considered by sex, age, education, income, economic activity and perceived welfare level. In the second chapter, the question on the referendum for a probable EU membership of Turkey has been examined by the same variables. In the third chapter, the relationship of the two questions with each other has been analyzed.

Assoc. Prof. Ömer DEMİR
President

Bölüm 1 *Part 1*

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi *Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals*

Bölüm 2 *Part 2*

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi *Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership*

Bölüm 3 *Part 3*

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi ile referandum eğilimi ilişkisi *The relationship between the effects of a probable EU membership of Turkey on lives of individuals and referendum tendencies*

Bölüm 1

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Part 1

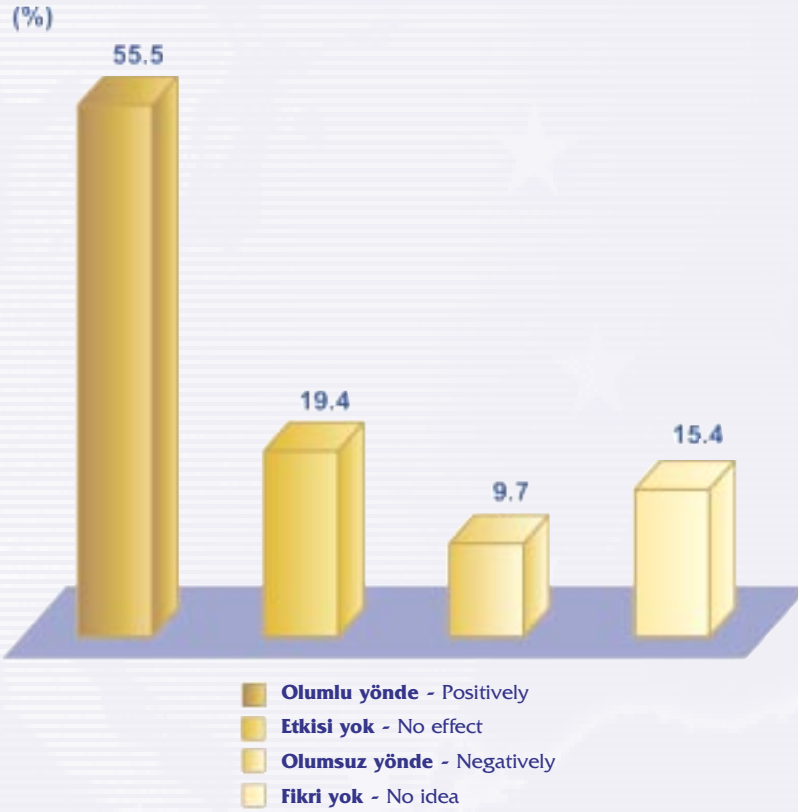
Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Türkiye'nin AB'ne üye olması durumunda, yaşamının olumlu yönde etkileneceğini düşünen bireylerin oranı %55.5, yaşamının etkilenmeyeceğini düşünenlerin oranı %19.4, yaşamının olumsuz yönde etkileneceğini düşünenlerin oranı %9.7, yaşamının ne yönde etkileneceği konusunda bir fikri olmayanların oranı ise %15.4'tür.

In case that Turkey becomes a member of EU, the proportion of the individuals who think that their lives would be affected positively is 55.5%, the proportion of the ones who think that their lives would not be affected is 19.4%, the proportion of the ones who think that their lives would be affected negatively is 9.7%, and the proportion of the ones who have no idea on how their lives would be affected is 15.4%.

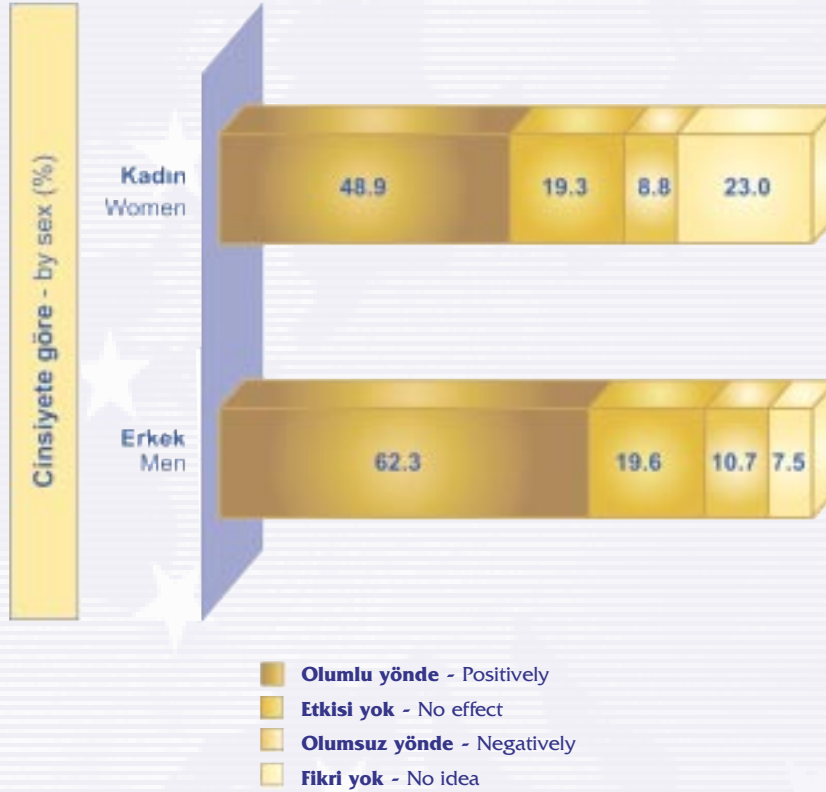
Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Türkiye'nin AB'ne üye olması durumunda, erkeklerin %62.3'ü yaşamının olumlu etkileneceğini, %19.6'sı yaşamının etkilenmeyeceğini, %10.7'si yaşamının olumsuz etkileneceğini, %7.5'i ise bu konuda bir fikri olmadığını belirtmiştir.

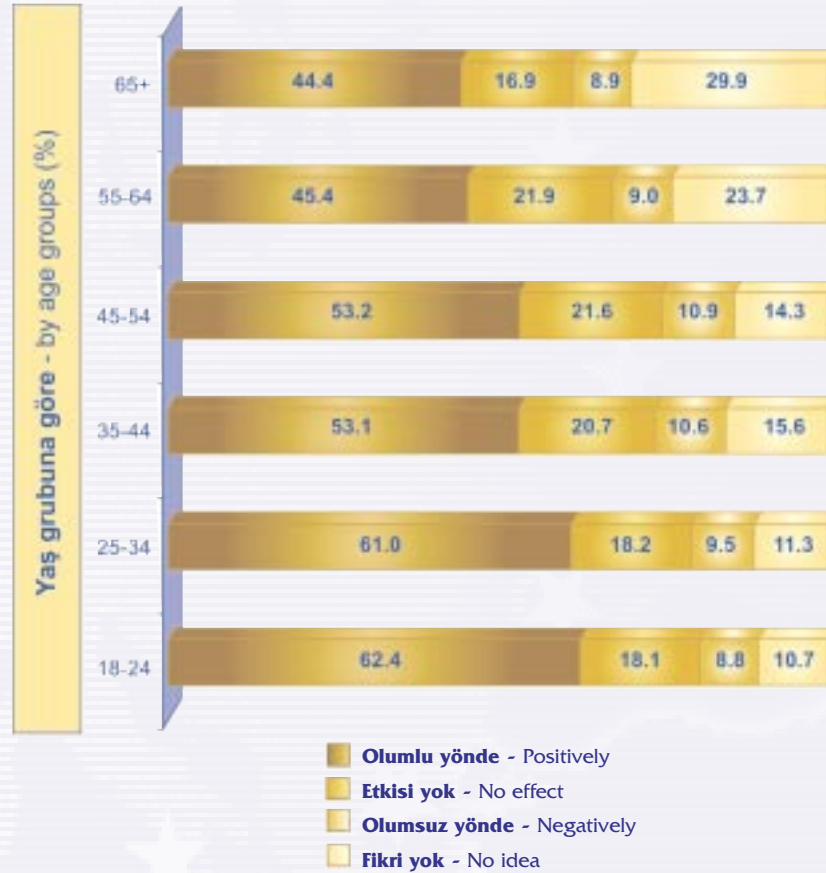
In case that Turkey becomes a member of EU, 62.3% of men expressed that their lives would be affected positively, 19.6% of them expressed that their lives would not be affected, 10.7% of them expressed that their lives would be affected negatively, and 7.5% expressed that they have no idea on how their lives would be affected.

Türkiye'nin AB'ne üye olması durumunda, 18-24 yaş grubundaki bireylerin %62.4'ü yaşamının olumlu etkileneceğini, %18.1'i yaşamının etkilenmeyeceğini, %8.8'i yaşamının olumsuz etkileneceğini, %10.7'si ise bu konuda bir fikri olmadığını belirtmiştir.

In case that Turkey becomes a member of EU, 62.4% of the individuals at 18-24 age group expressed that their lives would be affected positively, 18.1% of them expressed that their lives would not be affected, 8.8% of them expressed that their lives would be affected negatively, and 10.7% expressed that they have no idea on how their lives would be affected.

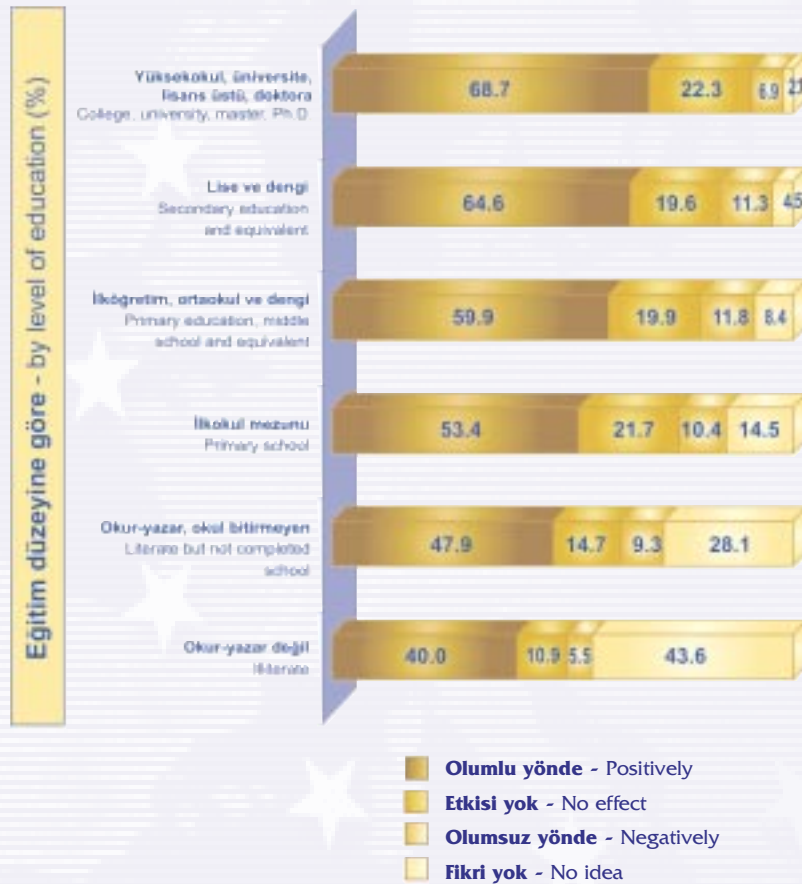
Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Yükseköğüt, üniversite, lisans üstü ve doktoraı tamamlamış bireylerden Türkiye'nin olası AB üyeliğinin yaşamını olumlu yönde etkileyeceğini düşünenlerin oranı %68.7, yaşamını etkilemeyeceğini düşünenlerin oranı %22.3, yaşamını olumsuz yönde etkileyeceğini düşünenlerin oranı %6.9, yaşamını ne yönde etkileyeceği konusunda fikri olmayanların oranı ise %2.1'dir.

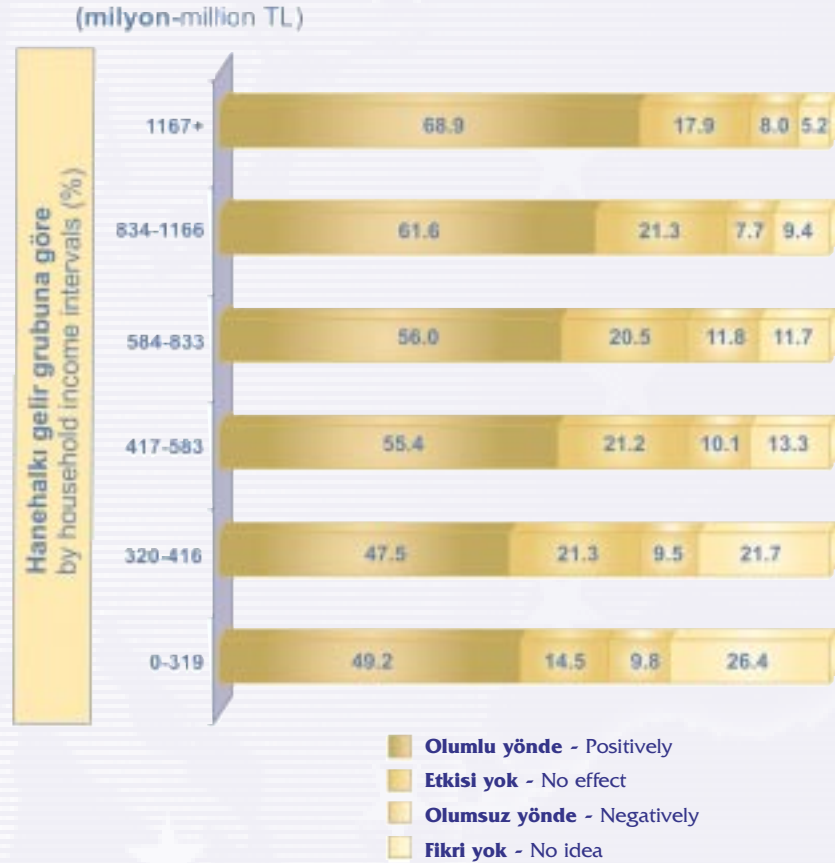
The proportion of college, university, master and Ph.D. graduate who think that their lives would be affected positively by a probable EU membership of Turkey is 68.7%, the proportion of those who think that their lives would not be affected negatively is 6.9%, and the proportion of those who have no idea on how their lives would be affected is 2.1%.

1 milyar 167 milyon TL. ve üzeri hanehalkı geliri elde edilen hanelerdeki bireylerin %68.9'u Türkiye'nin olası AB üyeliğinin yaşamını olumlu yönde etkileyeceğini, %17.9'u yaşamını etkilemeyeceğini, %8'i yaşamını olumsuz yönde etkileyeceğini, %5.2'si ise bu konuda bir fikrinin olmadığını belirtmiştir.

68.9% of individuals who live in households with an income 1 billion 167 million TL. and above expressed that their lives would be affected positively by a probable EU membership of Turkey, 17.9% of them expressed that their lives would not be affected, 8% of them expressed that their lives would be affected negatively, 5.2% of them expressed that they have no idea on how their lives would be affected.

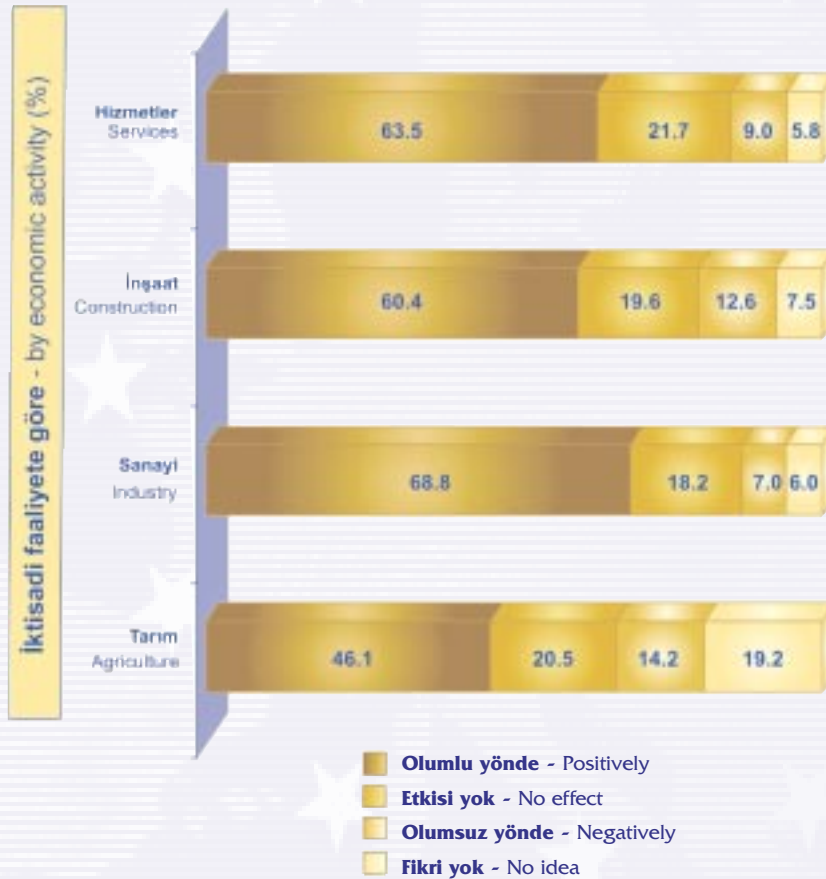
Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

Hizmet sektöründe çalışan bireylerden Türkiye'nin AB'ne üye olması halinde yaşamının olumlu yönde etkileneceğini düşünenler %63.5, yaşamının etkilenemeyeceğini düşünenler %21.7, yaşamının olumsuz yönde etkileneceğini düşünenler %9, bu konuda bir fikri olmayanlar ise %5.8'dir.

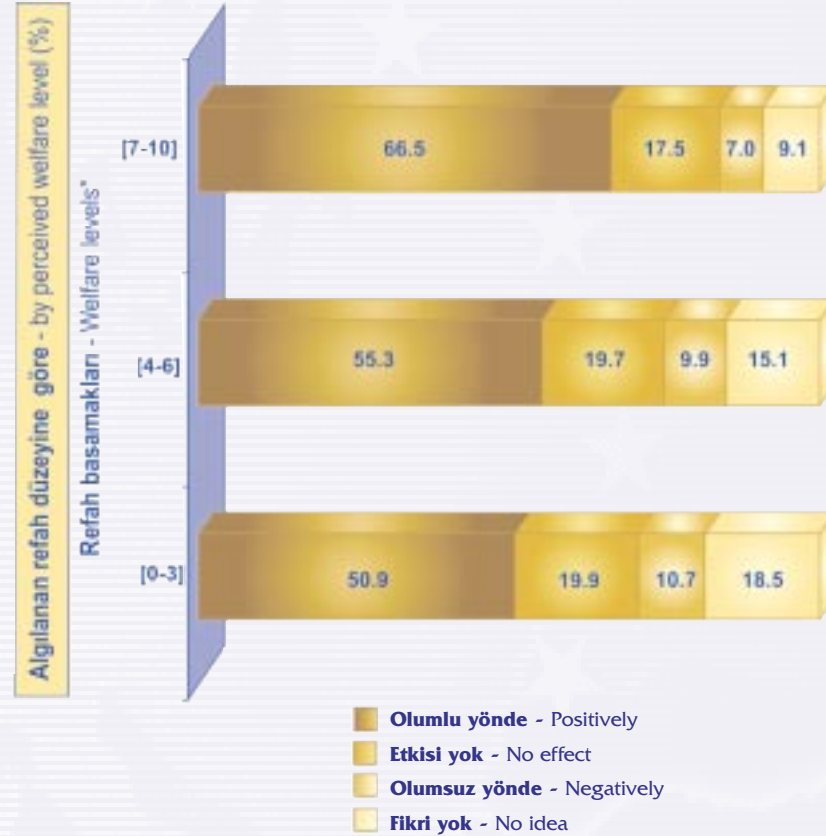
In case that Turkey becomes a member of EU, the proportion of the individuals in services sector who think that their lives would be affected positively is 63.5%, the proportion of the ones who think that their lives would not be affected is 21.7%, the proportion of the ones who think that their lives would be affected negatively is 9%, and the proportion of the ones who have no idea on how their lives would be affected is 5.8%.

Kendisini 7-10 refah basamaklarına yerleştiren bireylerin %66.5'i Türkiye'nin AB'ne üye olması halinde yaşamının olumlu yönde etkileneceğini, %17.5'i yaşamının etkilenmeyeceğini, %7'si yaşamının olumsuz yönde etkileneceğini, %9.1'i ise bu konuda bir fikrinin olmadığını belirtmiştir.

66.5% of the individuals who place themselves at 7-10 welfare levels, expressed that their lives will be affected positively in case that Turkey becomes a member of EU, 17.5% of them expressed that their lives would not be affected, 7% of them expressed that their lives would be affected negatively, 9.1% of them expressed that they have no idea on how their lives would be affected.

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable European Union membership of Turkey on lives of individuals

* Türkiye'de yaşayan insanların refah düzeyini 11 basamaklı bir merdiven olarak düşündüğünüzde kendinizi bu refah basamaklarının kaçınıcı basamağında görüyorsunuz? (0 basamağı en düşük, 10 basamağı en yüksek refah seviyesini göstermektedir)

* When you consider the welfare levels of all people in Turkey as 11 step stairs, at which step of these welfare levels do you place yourself? (Step "0" indicates the lowest welfare level, and step "10" indicates the highest welfare level)

Bölüm 2

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Part 2

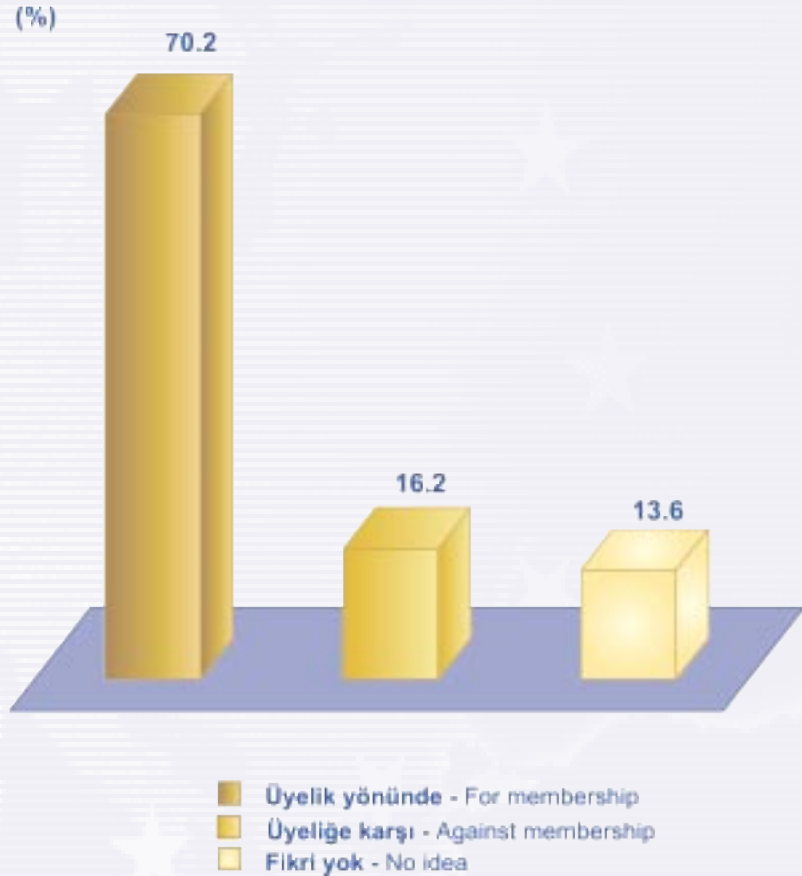
Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Bir referandum yapılırsa, Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını ifade eden bireylerin oranı % 70.2, üye olmasına karşı yönde oy kullanacağını ifade edenlerin oranı %16.2, bu konuda bir fikri olmayanların oranı ise %13.6'dır.

If there was a referendum on EU membership of Turkey, the proportion of the individuals who would vote "for membership" is 70.2%, "against membership" is 16.2% and the individuals who had "no idea" on how they would vote is 13.6%.

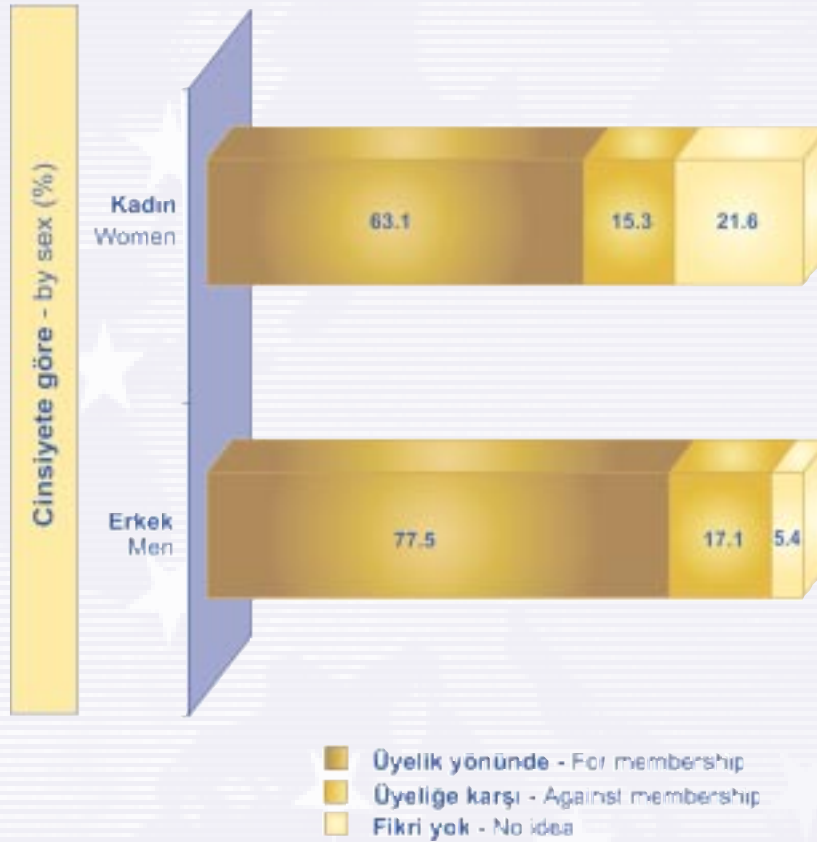
Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Bir referandum yapılsa, Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını belirten erkeklerin oranı %77.5, üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını belirtenlerin oranı %17.1, ne yönde oy kullanacağı konusunda bir fikri olmayanların oranı ise %5.4'tür.

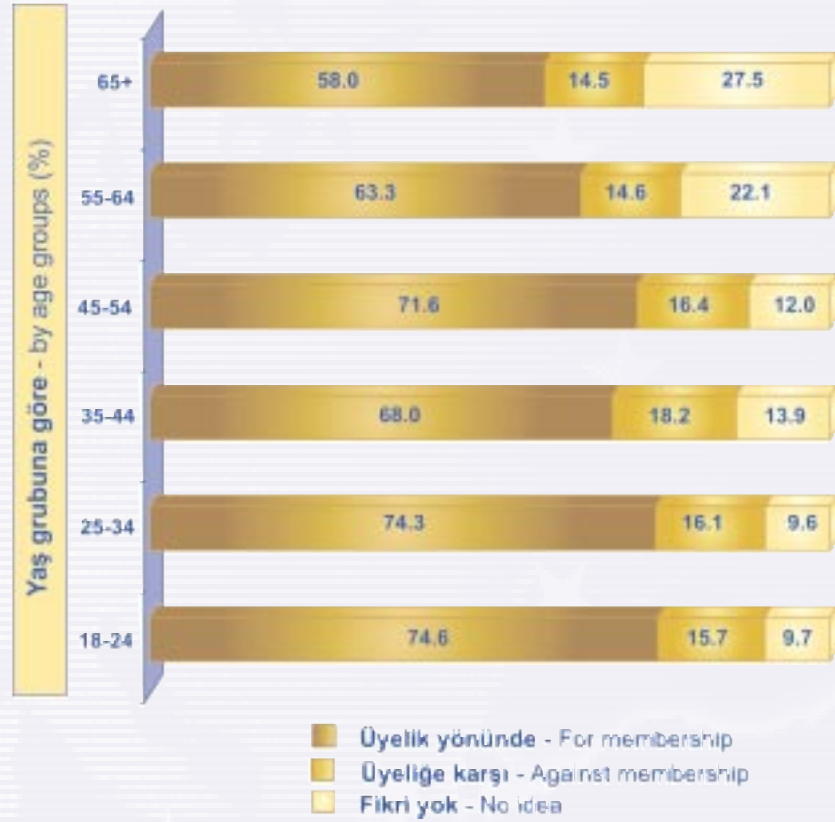
If there was a referendum on EU membership of Turkey, the proportion of the men who would vote "for membership" is 77.5%, "against membership" is 17.1% and the ones who had "no idea" on how they would vote is 5.4%.

18-24 yaş grubundaki bireylerden bir referandum yapılsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını belirtenler %74.6, üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını belirtenler %15.7, bu konuda bir fikri olmayanlar ise %9.7'dir.

If there was a referendum on EU membership of Turkey, the proportion of the individuals at 18-24 age group who would vote "for membership" is 74.6%, "against membership" is 15.7%, the ones who had no idea on how they would vote is 9.7%.

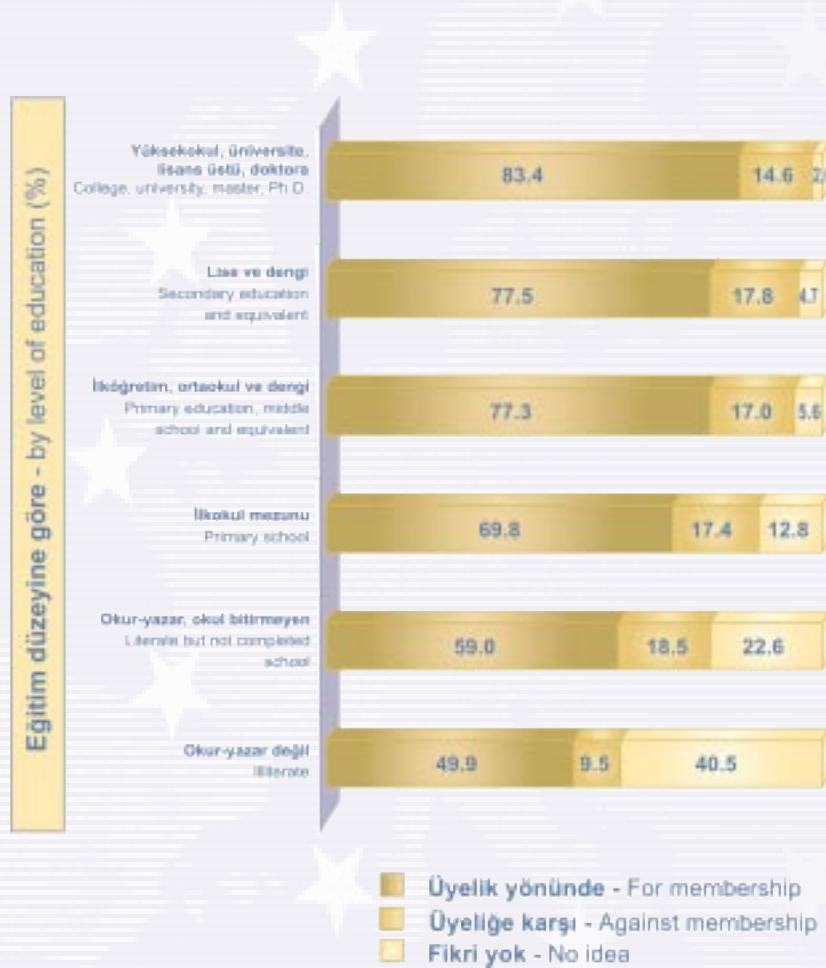
Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Yükseköğül, üniversite, lisans üstü ve doktora tamamlamış bireylerden bir referandum yapılsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını belirtenler %83.4, üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını belirtenler %14.6, bu konuda bir fikri olmayanlar ise %2'dir

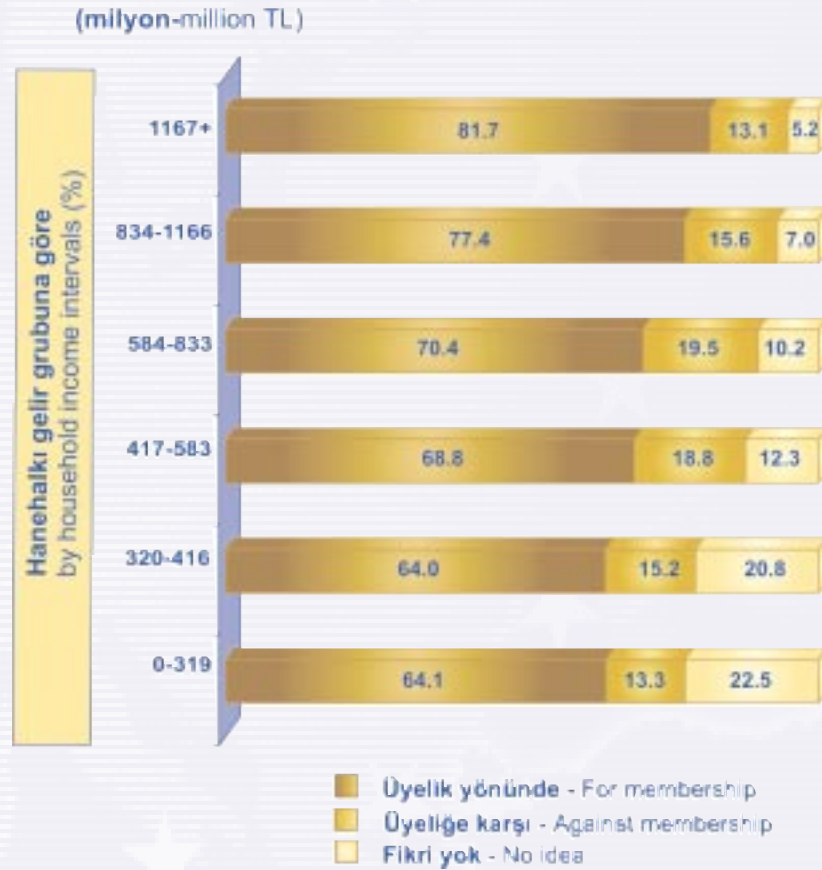
If there was a referendum on EU membership of Turkey, 83.4% of the individuals who have completed college, university, master and Ph.D. education expressed that they would vote "for membership", 14.6% of them expressed that they would vote "against membership", and 2% of them expressed that they had no idea on how they would vote.

1 milyar 167 milyon TL. ve üzeri hanehalkı geliri elde edilen hanelerdeki bireyin %81.7'si bir referandum yapılsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını, %13.1'i üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını, %5.2'si bu konuda bir fikri olmadığını bildirmiştir.

If there was a referendum on EU membership of Turkey, 81.7% of individuals who live in households with an income 1 billion 167 million TL. and above expressed that they would vote "for membership", 13.1% of them expressed that they would vote "against membership", and, 5.2% of them expressed that they had no idea on how they would vote.

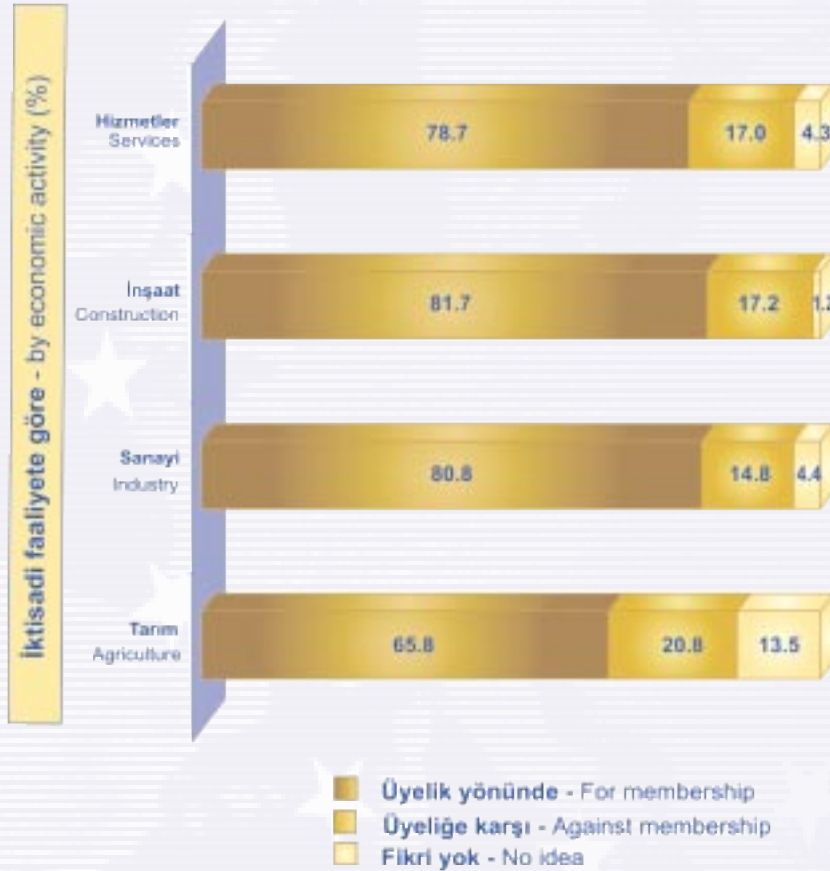
Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

İnşaat sektöründe çalışan bireylerden bir referandum yapılsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını belirtenler %81.7, üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını belirtenler %17.2, bu konuda bir fikri olmadığını ifade edenler ise %1.2'dir.

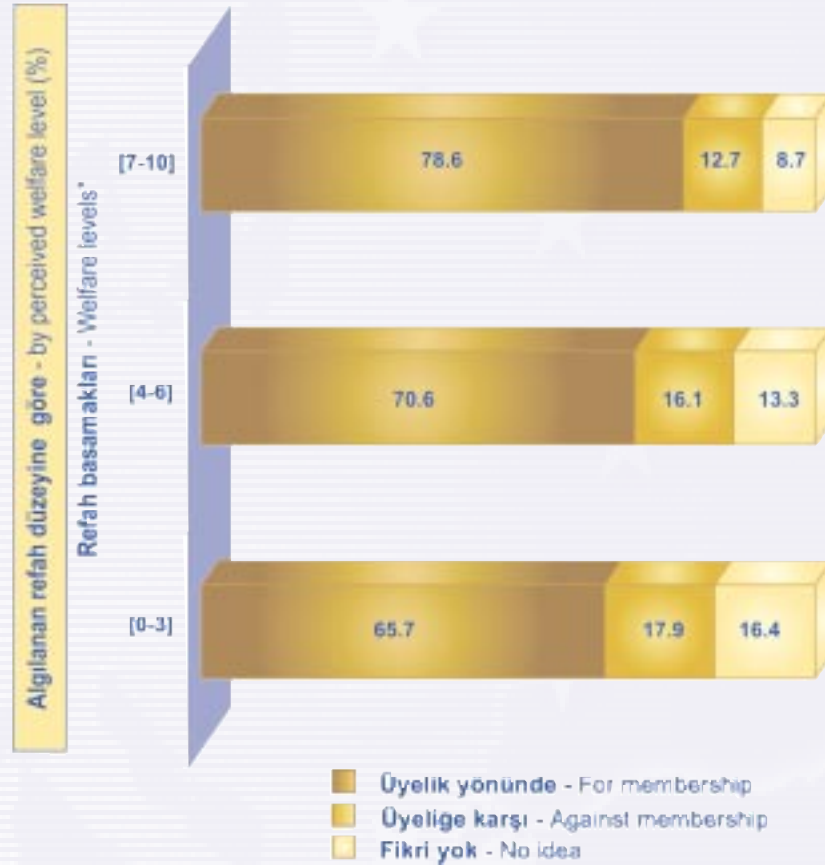
If there was a referendum on EU membership of Turkey, 81.7% of individuals who work at construction sector expressed that they would vote "for membership", 17.2% of them expressed that they would vote "against membership", and, 1.2% of them expressed that they had no idea on how they would vote.

Kendisini 7-10 refah basamaklarına yerleştiren bireylerin %78.6'sı bir referandum yapılırsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını, %12.7'si üyeliğe karşı yönde oy kullanacağını, %8.7'si ise bu konuda bir fikri olmadığını ifade etmiştir.

If there was a referendum on EU membership of Turkey, 78.6% of individuals who place themselves at 7-10 welfare levels expressed that they would vote "for membership", 12.7% of them expressed that they would vote "against membership", and, 8.7% of them expressed that they had no idea on how they would vote.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi

Referendum tendencies of individuals in Turkey on European Union membership

* Türkiye'de yaşayan insanların refah düzeyini 11 basamaklı bir merdiven olarak düşündüğünüzde kendinizi bu refah basamaklarının kaçınıcı basamağında görüyorsunuz?(0 basamağı en düşük, 10 basamağı en yüksek refah seviyesini göstermektedir)

* When you consider the welfare levels of all people in Turkey as 11 step stairs, at which step of this welfare levels do you place yourself? (Step "0" indicates the lowest welfare level, and step "10" indicates the highest welfare level)

Bölüm 3

Türkiye'nin olası Avrupa Birliği üyeliğinin birey yaşamına etkisi ile referandum eğilimi ilişkisi

Part 3

The relationship between the effects of a probable EU membership of Turkey on lives of individuals and referendum tendencies

Türkiye'nin olası AB üyeliğinin birey yaşamını etkisine göre referandum eğilimi

Referendum tendencies by effects of a probable EU membership of Turkey on lives of individuals

		(%)			
		AB üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi			
		Referendum tendencies of individuals on EU membership			
		Toplam	Üyelik yönünde	Üyelğe karşı	Fikri yok
		Total	For membership	Against membership	No Idea
Türkiye'nin olası AB üyeliğinin birey yaşamına etkisi	Olumlu yönde - Positively	100.0	96.8	2.0	1.2
Effects a probable of EU membership of Turkey on lives of individuals	Etkisi yok - No effect	100.0	59.0	30.6	10.4
	Olumsuz yönde - Negatively	100.0	15.0	81.1	3.9
	Fikri yok - No idea	100.0	23.0	8.2	68.9

Türkiye'nin olası AB üyeliğinin yaşamını olumlu yönde etkileyeceğini belirten bireylerden %96.8'i bu konuda bir referandum yapılırsa Türkiye'nin AB'ne üye olması yönünde oy kullanacağını, yaşamını olumsuz yönde etkileyeceğini belirten bireylerden %81.1'i karşı yönde oy kullanacağını belirtmiştir. Türkiye'nin AB'ne üye olmasının yaşamını ne yönde etkileyeceği konusunda fikri olmayanların %68.9'u ise bu konuda bir referandum yapılırsa ne yönde oy kullanacağı konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

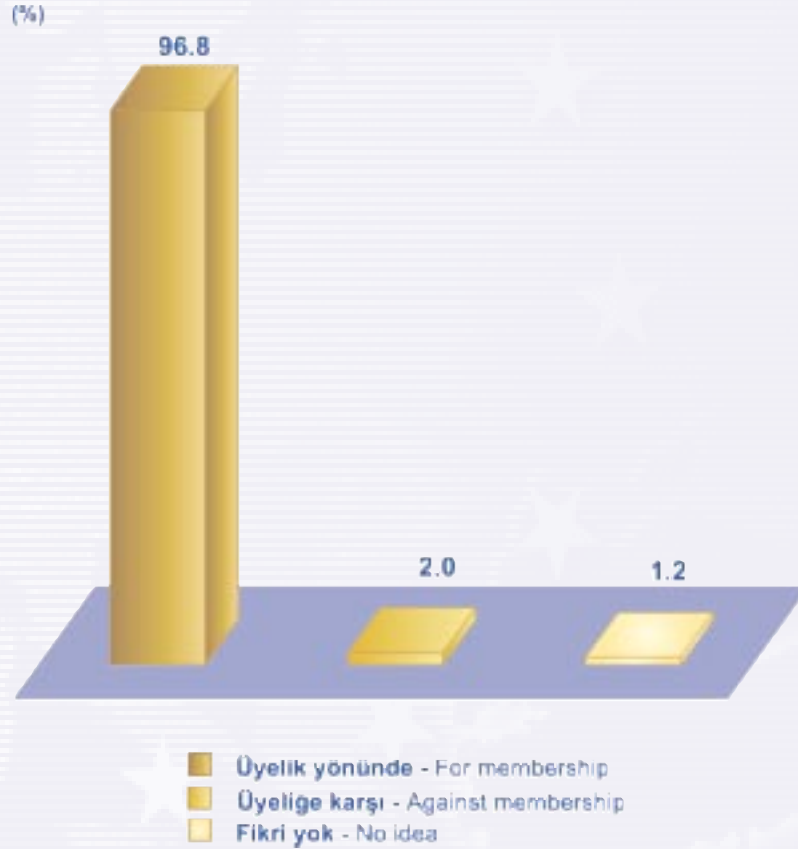
96.8% of the individuals who expressed that their lives would be affected positively by a probable EU membership of Turkey mentioned that they would vote "for membership" if there was a referendum, and 81.1% of them who expressed that their lives would be affected negatively mentioned that they would vote "against membership". 68.9% of the individuals, who have no idea on how their lives would be affected by EU membership of Turkey, expressed that they have no idea on how they would vote.

Türkiye'nin AB'ne üye olması halinde yaşamının olumlu yönde etkileneceğini belirten bireylerden %96.8'i bu konuda bir referandum yapılması durumunda üyelik yönünde oy kullanacağını, %2'si üyeliğe karşı oy kullanacağını belirtirken, %1.2'si bu konuda fikri olmadığını belirtmiştir.

96.8% of the individuals who expressed that their lives would be affected positively in case that Turkey is a member of EU, expressed that they would vote "for membership", 2% expressed that they would vote "against membership", while 1.2% expressed that they had no idea on how they would vote.

Türkiye'nin olası AB üyeliğinin yaşamını olumlu yönde etkileyeceğini düşünenlerin, AB üyeliğine ilişkin bir referandum yapılması durumunda kullanacağı oy

In case that there was a referendum on EU membership, the vote of the individuals who think that their lives would be affected positively by a probable EU membership of Turkey

Referandum eğilimine göre, olası AB üyeliğinin birey yaşamına etkisi

Effects of a probable EU membership on lives of individuals by referendum tendencies

		(%)		
		AB üyeliğine ilişkin bireylerin referandum eğilimi		
		Referendum tendencies of individuals on EU membership		
		Üyelik yönünde For membership	Üyelğe karşı Against membership	Fikri yok No idea
Türkiye'nin olası AB üyeliğinin birey yaşamına etkisi	Toplam - Total	100.0	100.0	100.0
	Olumlu yönde - Positively	76.6	7.0	4.8
Effects a probable of EU membership of Turkey on lives of individuals	Etkisi yok - No effect	16.4	36.7	14.9
	Olumsuz yönde - Negatively	2.1	48.6	2.8
	Fikri yok - No idea	5.0	7.8	77.6

Türkiye'nin AB'ne üye olması konusunda bir referandum yapılsa, üyelik yönünde oy kullanacağını belirten bireylerden %76.6'sı Türkiye'nin AB'ne üye olması halinde yaşamının olumlu etkileneceğini belirtmiştir. Üyelğe karşı yönde oy kullanacağını belirten bireylerden %48.6'sı Türkiye'nin AB'ne üye olması halinde yaşamının olumsuz etkileneceğini belirtmiştir. Bir referandum yapılsa ne yönde oy kullanacağı konusunda fikri olmadığını belirten bireylerin ise %77.6'sı Türkiye'nin olası AB üyeliğinin yaşamını ne yönde etkileyeceği konusunda fikri olmadığını belirtmiştir.

If there was a referendum on EU membership of Turkey 76.6% of the individuals who expressed that they would vote "for membership" mentioned that their lives would be affected positively in case that Turkey is a member of EU. 48.6% of the individuals who expressed that they would vote "against membership", mentioned that their lives would be affected negatively in case that Turkey is a member of EU. And, 77.6% of the individuals, who mentioned that they have no idea on how they would vote, have no idea on how their lives would be affected by a probable EU membership of Turkey.

Türkiye'nin AB'ne üye olması konusunda bir referandum yapılsa, üyelik yönünde oy kullanacağını belirten bireylerden %76.6'sı Türkiye'nin AB'ne olası üyeliğinin yaşamını olumlu yönde etkileyeceğini, %16.4'ü bunun yaşamını etkilemeyeceğini, % 2.1'i bunun yaşamını olumsuz yönde etkileyeceğini, %5'i ise bu konuda bir fikrinin olmadığını ifade etmiştir.

If there was a referendum on EU membership of Turkey, among the individuals who mentioned that they would vote "for membership", 76.6% of them expressed that their lives would be affected positively by a probable EU membership of Turkey, 16.4% expressed that their lives would not be affected, 2.1% mentioned that their lives would be affected negatively, and 5% expressed that they had no idea on how their lives would be affected.

Türkiye'nin AB'ne üye olması konusunda bir referandum yapılsa üyelik yönünde oy kullanacak olanların, olası AB üyeliğinin yaşamına etkisi konusundaki düşüncesi

The opinions of the individuals who would vote "for membership" if there was a referendum on EU membership of Turkey, on the effects of a probable EU membership of Turkey

